

**YARGININ ETKİN VE VERİMLİ İşLEMESİNE YÖNELİK BAZI KANUNLARDA
DEĞİşİKLİK YAPILMASINA DAİR 7589 SAYILI KANUN İLE BAZI KANUN VE
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİşİKLİK YAPILMASINA
DAİR 7590 SAYILI KANUN YAYIMLANDI**

- Yargının Etkin ve Verimli İşlemesine Yönelik Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 7589 sayılı Kanun 16 Temmuz 2026 tarihinde, Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 7590 sayılı Kanun ise 24 Temmuz 2026 tarihinde kabul edilmiş; her iki Kanun da 31 Temmuz 2026 tarihli ve 33326 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- 7589 ve 7590 sayılı Kanunlar ile; başta idari yargıda tek hakimle görülecek davalar ve kanun yolları, kanuni faiz oranının belirlenmesi, ceza ve ceza muhakemesi, belirsiz alacak davası, hukuk yargılamasının işleyişi, aday sürücülük, taşıtlarda asgari maktu vergi ve özel öğretim kurumlarına ilişkin düzenlemeler olmak üzere birçok alanda önemli değişiklikler getirilmiştir.
- İşbu bilgi notumuz kapsamında, 7589 ve 7590 sayılı Kanunlarla getirilen ve uygulamada öne çıkan değişiklikler başlıklar halinde incelenmiştir.

A. İDARİ DAVALARA VE VERGİ DAVALARINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

- 2576 sayılı Kanun'un 7. maddesinde yapılan düzenleme uyarınca, düzenleyici işlemlere karşı açılan davalar hariç olmak üzere, tek hakimle görülecek iptal ve tam yargı davalarındaki parasal sınır 25.000 Türk Lirasından 486.000 Türk Lirasına yükseltilmiştir.
- İlköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim öğrencileri hakkında tesis edilen uzaklaştırma ve ilişik kesme sonucunu doğuranlar hariç disiplin cezası ile sınıf geçme, not tespiti, yurt, kredi ve burs işlemlerine karşı açılan dava türlerinde uyuşmazlığın parasal değerine bakılmaksızın tek hakimle görülecek davalar arasına alınmıştır.

Vergi mahkemelerinde görülen ve dava konusu 486.000 TL sınırı aşmayan:

- Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,
- Yukarıdaki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaların tek hâkim tarafından görülmesine karar verilmiştir.

İYUK 45. MADDESİ DEĞİŞİKLİKLERİ

- İYUK'un 45. maddesinde yapılan değişiklikle, bölge idare mahkemesinin istinaf incelemesi sonunda verebileceği kararlar ayrıntılı biçimde düzenlenmiştir. İlk derece kararı hukuka uygunsa, gerekçesi değiştirilerek veya maddi hata düzeltilerek istinaf başvurusu reddedilebilecektir.
- Kararın kaldırılarak dosyanın ilk derece mahkemesine gönderilebileceği haller sınırlı olarak belirlenmiş; keşif veya bilirkişi incelemesi ile duruşma eksikliklerinin ise bölge idare mahkemesince de giderilebilmesine imkan tanınmıştır.

DANIŐTAY TEMYİZ YOLU VE İSTİSNALARI

- İYUK'un 46. maddesinde yapılan değişiklikle, bölge idare mahkemesinin ilk derece mahkemesi kararını kaldırarak yeniden verdiği kararların, tebliğden itibaren otuz gün içinde Danıőtay'da temyiz edilebilmesi kabul edilmiştir. Ancak tek hâkimle görülen davalar, Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun, Taşınmaz Mal Zilyetlięine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun ve Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'ndan doğan uyuőmazlıklar bu kapsamın dışında tutulmuőtur.
- Ayrıca bölge idare mahkemesinin yeniden verdiği kararın temyiz sınırının altında kalması ve kararlar arasındaki parasal farkın istinaf sınırını aőmaması halinde, yalnızca vekalet ücreti veya yargılama giderine ilişkin kararlarda da temyiz yolu kapalıdır.

B. HUKUK DAVALARINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

Kanuni Faiz Oranının Belirlenmesinde Yeni Sistem:

- 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'un 1. maddesinde yapılan değişiklikle kanuni faiz oranının belirlenmesine ilişkin sistem de değiştirilmiştir. Yeni düzenlenmeyle sözleşmede faiz oranının belirlenmediği hallerde uygulanacak kanuni faiz oranı sabit olmaktan çıkarılarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının kısa vadeli kredi işlemlerine uyguladığı reeskont oranına bağlanmıştır.
- Yeni sistemde ise kanuni faiz, her yılın başında otomatik olarak ekonomik bir göstergeye bağlanmaktadır. Esas alınacak oran, önceki yılın 31 Aralık günündeki reeskont oranıdır. Bunun yüzde sekseni, takip eden yılın ilk altı ayında uygulanacak kanuni faiz oranını oluşturacaktır.
- Kanun, yıl içinde ekonomik koşulların önemli ölçüde değişmesi ihtimalini de ayrıca düzenlemiştir. TCMB'nin 30 Haziran günü uyguladığı reeskont oranı, önceki yılın 31 Aralık günündeki orandan beş puan veya daha fazla farklıysa, yılın ikinci yarısında 30 Haziran tarihli oranın yüzde sekseni uygulanacaktır. Fark beş puandan azsa yıl başında belirlenen oran yıl sonuna kadar geçerliliğini sürdürecektir.
- Yasal faiz, 01.06.2024 tarihinden bu yana %24 olarak uygulanıyordu.

Belirsiz Alacak Davasının Düzenlendiği HMK 107 ve HMK 109 Değişiklikleri:

- 589 sayılı Kanun kapsamında yapılan değişiklikle, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun belirsiz alacak davasını düzenleyen 107. maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Buna karşılık kısmi davaya ilişkin 109. maddeye eklenen yeni fıkrayla, alacağın yalnızca bir kısmının dava edildiği hallerde talep sonucunun aynı dava içinde bir defaya mahsus olmak üzere tahkikatın sona ermesine kadar artırılabilmesi kabul edilmiştir.
- Yeni düzenlemeyle belirsiz alacak davası ayrı bir dava türü olmaktan çıkarılmış ve bu ihtiyacı karşılamak üzere kısmi dava içinde özel bir talep artırımı sistemi kurulmuştur. Davacı, alacağın bir kısmını dava ederek yargılama sırasında miktarın netleşmesini bekleyebilecek; tahkikat sona erinceye kadar talebini bir defa, karşı tarafın muvafakati aranmaksızın ve iddianın genişletilmesi yasağına tabi olmaksızın artırabilecektir.
- Yeni sistemin en önemli sonucu ise zamanaşımı bakımındandır. Artırılan kısım yönünden zamanaşımı, talebin artırıldığı tarihte değil, ilk davanın açıldığı tarihte kesilmiş sayılacaktır. Bu nedenle Kanun, bir yandan HMK m. 107'yi kaldırırken diğer yandan kısmi davada bakiye alacak yönünden ortaya çıkabilecek zamanaşımı riskini önemli ölçüde azaltmıştır. HMK'nın yürürlükten kaldırılan 107. maddesi, 31 Temmuz 2026 tarihinden önce açılan davalar bakımından uygulanmaya devam edecektir.

HMK Kapsamındaki Diğer Düzenlemeler

- **HMK 147-Duruşmalar Arası Süre:** Hukuk yargılamasının işleyişini hızlandırmaya ve kanun yolu uygulamasını netleştirmeye yönelik çeşitli değişiklikler de yapılmıştır. Bu kapsamda, HMK'nın 147. maddesine eklenen hükümle duruşmalar arasındaki sürenin kural olarak üç aydan uzun olamayacağı kabul edilmiş; bilirkişi incelemesinin uzaması veya istinabe işlemleri gibi zorunlu hallerde hakimin gerekçesini belirterek daha uzun bir süre belirleyebilmesine imkan tanınmıştır.
- **HMK 149-E-Duruşma:** Ses ve görüntü nakli yoluyla duruşmaya katılanlar bakımından; ikrar, yemin, davanın geri alınmasına muvafakat, feragat, kabul ve sulh dışındaki işlemlerde elle atılan imza hükümlerinin uygulanmayacağı düzenlenmiştir.

- **Birleştirme Kararları:** Birleştirme kararlarında, ilk davanın açıldığı mahkemenin birleştirme kararının kesinleşmesinden itibaren kararla bağlı olacağı hükme bağlanmıştır. Aynı yargı çevresindeki aynı düzey ve sıfattaki hukuk mahkemelerinin birleştirme kararlarına karşı yalnızca istinaf yoluna başvurulabilecektir. Ayırma kararları ile bölge adliye mahkemelerinin birleştirme ve ayırma kararları ise ancak esas hükümle birlikte kanun yoluna götürülebilecektir. Bu hususlar tek başına, bölge adliye mahkemesinde hükmün kaldırılarak esastan incelenmesi veya Yargıtay'da bozma sebebi teşkil etmeyecektir.
- **HMK 362:** HMK'nın 362. maddesine eklenen düzenlemeyle, bölge adliye mahkemesinin istinaf başvurusunu kısmen veya tamamen kabul ederek yeniden esas hakkında karar verdiği durumlarda, kabul veya ret konusu kısmın istinaf sınırını aşması halinde temyiz imkanı getirilmiştir. Bununla birlikte ilk derece ile bölge adliye mahkemesi kararları arasındaki parasal farkın istinaf sınırını geçmemesi veya kararın yalnızca vekalet ücreti ve yargılama giderine ilişkin olması durumlarında temyiz yolu kapalıdır.

MİRASÇILAR ARASINDAKİ ORTAKLIĞIN GİDERİLMESİ DAVALARI

- İİK m.114'te yapılan değişiklikle, tüm maliklerin miras yoluyla edindiği ve mirasçılar dışında üçüncü kişilerin mülkiyet hakkının bulunmadığı taşınmazlarda, ortaklığın satış suretiyle giderilmesine karar verilmesi halinde ilk artırma yalnızca malik olan mirasçılar arasında yapılacaktır.
- Bu özel artırma usulü bir defaya mahsus uygulanacak ve ilk artırmada verilecek teklifin muhammen kıymetin yüzde yüzünü ve satış masraflarını aşması gerekecektir. İlk artırmada satış gerçekleşmemesi halinde ikinci artırmada genel satış hükümleri uygulanacaktır.

İş Kazası ve Trafik Kazası Kaynaklı Çalışma Gücü Kaybı ve Destekten Yoksun Kalma Tazminatlarında Faiz ve Mahsup

- Türk Borçlar Kanunu'nun 55. maddesinde yapılan değişiklikle, tazminat hesabında geçmiş ve gelecek dönem ayrımı getirilmiştir. Zarar görenin veya desteğin kazancının bilindiği döneme ilişkin tazminata olay tarihinden; kazancın bilinmediği gelecek döneme ilişkin tazminata ise karar tarihinden itibaren kanuni faiz uygulanacaktır.
- Tahkikat başlayıncaya kadar yapılan ödemeler de doğrudan tutar olarak değil, ödeme tarihindeki tazminat miktarına oranlanarak mahsup edilecektir. Düzenleme, yürürlük tarihinden sonra meydana gelen haksız fiiller bakımından uygulanacaktır.

C. Ceza Hukuku ve Ceza Muhakemesinde Öne Çıkan Düzenlemeler

- **Türk Ceza Kanunu 158. Madde:**

Kamuoyunda “IBAN Kullandırma” olarak bilinen Türk Ceza Kanunu’nun dolandırıcılık ve nitelikli dolandırıcılık suçlarına ilişkin 157 ve 158. maddeleri kapsamında eklenen hükümlerle, kendisine veya başkasına haksız menfaat sağlamak amacıyla, dolandırıcılık suçuna iştiraki yalnızca banka veya kredi kartı, banka hesabı, ödeme hizmeti hesabı, aracı kurum hesabı ya da kripto varlık hesabının kullanılmasını sağlayan bilgi veya araçların başkasına verilmesinden ibaret olan kişiler bakımından cezanın yarı oranında indirilmesi kabul edilmiştir.

- **Ceza Muhakemeleri Kanunu 231. Madde:**

Önem taşıyan düzenlemelerden biri de hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumuna ilişkindir. Anayasa Mahkemesi, 1 Haziran 2023 tarihli ve E.2022/120, K.2023/107 sayılı kararıyla, HAGB kurumunun temelini oluşturan CMK'nın 231. maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesini iptal etmiş; buna bağlı olarak uygulanma imkanı kalmayan diğer HAGB hükümlerinin de iptaline karar vermiştir.

Ancak Anayasa Mahkemesi kararı henüz yürürlüğe girmeden HAGB'ye ilişkin CMK'nın 231. maddesinin beş ila on dördüncü fıkraları yeniden düzenlenmiştir.

HAGB'nin iki yıl veya daha az süreli hapis ya da adli para cezalarında; sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkum olmaması, yeniden suç işlemeyeceği yönünde kanaat oluşması ve zararın giderilmesi şartlarıyla uygulanmasına ilişkin temel sistem korunmuştur. Bununla birlikte HAGB kararlarına karşı istinaf ve belirli hallerde temyiz yolu açıkça kabul edilmiş, kanun yolu incelemesinin hem usul hem esas yönünden yapılacağı belirtilmiş ve işkence, eziyet ile kamu görevlisinin görevi sebebiyle işlediği kötü muamele niteliğindeki suçlar HAGB kapsamı dışında bırakılmıştır.

- **Ceza Muhakemeleri Kanunu 80. Madde:**

Genetik inceleme sonuçları, kişisel verilerden arındırılmış bir biçimde bu amaç için özel olarak oluşturulacak bir sisteme kaydedilecek ve bir örneği dosyasında delil olarak saklanmak üzere soruşturma veya kovuşturma makamına gönderilecek.

Sisteme kaydedilen bilgiler, yürütülmekte olan bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında maddi gerçeğin ortaya çıkarılması amacıyla mahkeme, hakim veya Cumhuriyet savcısı kararıyla kullanılabilir. Mahkeme veya hakim kararlarına karşı itiraz yoluna; Cumhuriyet savcısının kararına karşı ise sulh ceza hakimliğine başvurulabilir.

Beraat, ceza verilmesine yer olmadığı veya kovuşturmayla yer olmadığı kararlarının kesinleşmesi halinde derhal, diğer hallerde ise kararın kesinleşmesinden yirmi yıl sonra Cumhuriyet savcısı huzurunda imha edilecektir. İlgili kişi, saklama amacının ortadan kalkması veya haklı bir neden bulunması halinde bu verilerin silinmesini talep edebilir.

D. DİĞER DÜZENLEMELER

- **Türk Medeni Kanunu 444. Madde-Vesayet Altında Taşınmaz Satışı:**

TMK m.444'te yapılan değişiklikle, vesayet altındaki kişiye ait taşınmazların satışının UYAP'a entegre elektronik satış portalında açık artırma yoluyla gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. En yüksek teklifin verilmesi satışın tamamlanması için yeterli olmayacak; ihalenin vesayet makamı tarafından onaylanması gerekecektir. Vesayet makamı, onay kararını ihale tarihinden itibaren on gün içinde verecektir.

- **Karayolları Trafik Kanunu Ek 17. Madde-Aday Sürücülük:**

7590 sayılı Kanun ile KTK Ek m.17’de yapılan değişiklikle, ilk defa sürücü belgesi alanlar ile sürücü belgesi herhangi bir nedenle iptal edildikten sonra yeniden belge almaya hak kazananların, iki yıl süreyle aday sürücü sayılması öngörölmüştür. Aday sürücölük süresi içinde sürücü belgesinin geçici olarak geri alınmasını gerektiren bir ihlalin gerçekleştirilmesi, 75 ceza puanının aşılması, 0,20 promilin üzerinde alkollü araç kullanılması veya Kanun’da belirtilen trafik kurallarından birinin üç kez ihlal edilmesi halinde aday sürücü belgesi iptal edilecektir.

Belgesi iptal edilen kişilerin yeniden sürücü belgesi alabilmeleri için sürücü kursuna devam etmeleri, sınavlarda başarılı olmaları, psikoteknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesinden geçmeleri ve idari para cezalarının tamamını ödemeleri gerekecektir.

- **Özel Tüketim Vergisi Kanunu 12. Madde-Taşıtlarda Asgari Maktu Vergi:**

7590 sayılı Kanun ile ÖTV Kanunu m.12’de yapılan değişiklikle, belirli motorlu taşıtlarda nispi oran üzerinden hesaplanan ÖTV, L sınıfı araçlar için 30.000 TL, diğer araçlar için ise 100.000 TL olarak belirlenen asgari maktu vergi tutarından az olamayacağı düzenlenmiştir. Bu tutarlar her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılabacaktır.

Ayrıca Cumhurbaşkanının ÖTV tutarlarını farklılaştırırken esas alabileceği ölçütlere “çekiş sistemi” eklenmiş; motor gücü, motor hacmi, menzil, batarya kapasitesi, emisyon ve taşıma kapasitesi gibi teknik kriterlere göre farklı asgari maktu vergi tutarları belirleme yetkisi düzenlenmiştir.

- **5580 Sayılı Kanun 8. Madde-Özel Öğretim Kurumlarında Görevlendirilecek Personel:**

7590 sayılı Kanun ile 5580 sayılı Kanun'un 8. maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, Bakanlıkça belirlenen öğretmenlik alanlarına kaynak teşkil eden yükseköğretim programlarından mezun olan ve özel alan eğitimi ile öğretmenlik meslek bilgisi bakımından aranan nitelikleri taşıyan kişilerin özel öğretim kurumlarında öğretmen olarak görevlendirileceği öngörülmüştür.

Kurumlarda görevlendirilecek yönetici, uzman öğretici ve usta öğreticilerin nitelikleri ile düzenlemenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenecektir.

- **5580 Sayılı Kanun Geçici Madde 8-Tekerrür Uygulaması:**

7590 sayılı Kanun ile 5580 sayılı Kanun'a eklenen geçici 8. madde uyarınca, düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında işlenen fiiller, ilgili fıkroda belirlenen dört ve beş yıllık süreler dikkate alınarak tekerrüre esas alınacaktır.

DEĞİŞİKLİKLER NE ZAMAN YÜRÜRLÜĞE GİRECEK ?

- **7589 sayılı Kanun**, kural olarak 31 Temmuz 2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanun'un TMK m.440, TMK m.444 ve HMK m.149'a ilişkin 11, 12 ve 22. maddeleri ise yayım tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girecektir.
- Tek hakimle görülecek davalara ilişkin değişiklikler 31 Temmuz 2026 tarihinden sonra açılan davalara, İYUK m.46 değişikliği ise bu tarihten sonra BİM tarafından verilen kararlara uygulanacaktır.
- Ayrıca HMK'nın yürürlükten kaldırılan 107. maddesi, 31 Temmuz 2026 tarihinden önce açılan davalar bakımından uygulanmaya devam edecektir.
- **7590 sayılı Kanun**: Kural olarak 31 Temmuz 2026'da yürürlüğe girmiştir. Sunumda yer alan KTK Ek m.17, ÖTV m.12, 5580 m.8 ve geçici m.8 değişiklikleri de bu tarihte yürürlüğe girmiştir.

